

които сж спирали потурчаньето на населението, както и въ Битолската, Сърската и Скопската Равнина.

При внимателен прѣгледъ на етнографската карта, която тукъ прилагаме, се забѣлѣзва, че завоевателитѣ сж насилвали къмъ потурчанье мѣстности около важни друмища. По-нататѣкъ ще видимъ, че ако населението около важни стратегически пѣтища и проходи не е потурчено, то между него има заселени въ старо врѣме турци, а въ по-сетно врѣме арнаути.

Освѣнъ това турцитѣ сж насиляли къмъ потурчанье нѣкои планински мѣстности, които се отличавали съ по-смѣло и юнашко население, за да се избавятъ отъ вътрѣшни бунѣ. По тия съображения сж потурчени жителитѣ на Чепино, Чечъ, торбешитѣ около Шаръ, тиквешани и мегленци.

Македонскитѣ потурчени българи сж запазили навсѣдѣ родния си езикъ и съ него пазятъ много стари народни обичаи. Зачувани отъ робски теглила, потурняцитѣ иматъ по-развита снага отъ българитѣ християни. Тѣ даватъ на турското правителство отлични войници. Много отъ тиквешкитѣ и мегленски новобранци служатъ въ султанската гвардия. Въ Родопитѣ помашкото население нейдѣ брои по турски, а въ западния македонски дѣлъ и това незнае. Повсѣдѣ сж запазени спомени за потурчаньето. Знаятъ, че били нѣкога християни, но сега сж фанатици мухамедани и често пѣти по-голъми противници на християнскитѣ си крѣвни братия, нежели самитѣ турци. Съ турцитѣ не обичатъ да се мѣшатъ; много пѣти явно изказватъ своята ненависть къмъ тѣхъ, особно тиквешани, мегленци и чечани, но сж вѣрни на османската власть, защото благодарение ней водятъ господарски животъ.

Българскитѣ потурняци се отличаватъ по своето трудолюбие, пестиливостъ и трезвостъ отъ другитѣ мухамедански жители. Само мегленскитѣ водятъ по-разпуснатъ животъ.

3. Турци.

Много скоро слѣдъ завзиманьето на Гелиболъ (1352 г.) турски прѣселенци се появили въ Македония. Още прѣзъ 1362 год. турскиятъ военачалникъ Евреносъ завзелъ много мѣста въ южна Македония,¹⁾ крѣпостъта Вардаръ била разрушена и вмѣсто нея на пѣти отъ Солунъ за Воденъ основанъ чисто турски градъ Енидже

¹⁾ Hammer, G. d. Os. R. I. 155.